

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Олена ГРИБАНОВА

09 2023

**Педагогіка (загальні основи педагогіки,
історія педагогіки)**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки фахових молодших бакалаврів

галузі знань: 01 освіта / педагогіка

спеціальності: 013 початкова освіта

освітньо-професійної програми: початкова освіта

Укладач: Тетяна ВОЛОШКО

Обговорено та ухвалено
на засіданні циклової комісії початкової
та дошкільної освіти

Протокол № 1 від "29" серпня 2023

Голова ЦК

 Юлія ТИМОШЕНКО
(ініціали, прізвище)

Ухвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від "07" вересня 2023

Заступник директора з НМР

 Альона ХОДАКОВСЬКА
(ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	
Кількість кредитів - 9	Галузь знань 01 освіта / педагогіка	Нормативна/вибіркова	
Розділів – 6	Спеціальність 013 Початкова освіта	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 270		2 -й	3-й
		Семестр	
		2-й - 3-й	4-й – 5-й
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 2 год	Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»	30год.	30 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	26 год.
	Лабораторні		
	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	-.	-
		Самостійна робота	
		75 год.	79 год.
Вид контролю:			
залік	екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Педагогіка (загальні основи педагогіки, історія педагогіки)» підготувати висококваліфікованих конкурентоспроможних педагогічних працівників, здатних вирішувати складні спеціалізовані освітні завдання в початковій школі; сформувати професійні компетентності майбутніх вчителів щодо навчання молодших школярів у відповідності до Державного стандарту початкової школи.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 9. Здатність працювати самостійно й у команді, налагоджувати комунікаційні зв'язки та міжособистісні взаємодії під час вирішення поставлених завдань

ЗК 12. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

Фахові компетентності спеціальності:

СК1 Здатність до застосування системи психолого-педагогічних знань і умінь, що є базовими для реалізації змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти

СК3 Здатність до використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі.

СК8 Здатність до проведення формульовального та підсумкового оцінювання навчальних досягнень учнів.

СК9 Здатність до відстеження динаміки та забезпечення підтримки особистісного розвитку дитини в освітньому процесі.

СК12 Здатність до організації здоров'язбережувального, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища.

СК14. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

СК16. Здатність до педагогічної взаємодії на засадах гуманізму, з орієнтацією на цінності демократичного суспільства.

СК18. Здатність до використання, поширення інновацій у педагогічній науці та практиці, перспективного педагогічного досвіду.

Програмні результати навчання:

РН1 Використовувати фахову літературу та інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі початкової школи.

РН2 Дотримуватися нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в початковій школі.

РН5 Розуміти сутність, принципи, зміст, методи, форми та організацію процесу навчання, виховання і розвитку молодших школярів.

РН6 Використовувати в освітньому процесі методики та систему теоретичних знань з освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти.

РН10 Взаємодіяти з колегами, профільними фахівцями та іншими учасниками освітнього процесу початкової школи.

РН15 Розуміти мету, систему цінностей та завдання професійної діяльності вчителя, та усвідомлювати свою роль (місію) як педагога початкової освіти.

РН20. Здатність усвідомлювати та ефективно виконувати нові ролі та завдання вчителя: фасилітатора, організатора, менеджера, лідера, модератора, коуча, тьютора.

РН21. Моделювати освітній процес із врахуванням індивідуальної траєкторії розвитку здобувачів освіти початкової школи.

РН22. Здійснювати організацію освітнього процесу в початковій школі на основі компетентнісного підходу, використовувати методи, технології для розвитку компетенцій у молодших школярів, дотримуючись принципів академічної доброчесності

Міждисциплінарні зв'язки.

Зміст навчальної дисципліни взаємопов'язаний з такими дисциплінами як анатомія, фізіологія, гігієна людини, загальна та дитяча психологія, психологічна діагностика, основи філософських знань, етика, естетика, історія, основи корекційної педагогіки, частковими методиками.

3. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ

Тема 1. Педагогіка в системі наук про людину.

Поняття про народну педагогіку, етнопедагогіку та педагогіку як академічну науку. Етапи розвитку педагогіки. Предмет та основні завдання педагогіки.

Основні категорії педагогіки: виховання, навчання, освіта та розвиток, їх взаємозв'язок. Система педагогічних наук, зв'язок педагогіки з іншими науками. Педагогіка як наука і мистецтво виховання.

Методологія педагогічних досліджень. Етапи здійснення педагогічного дослідження. Методи науково-педагогічних досліджень: спостереження, педагогічний експеримент, бесіди, вивчення перспективного досвіду; вивчення документації та учнівських праць, опитування, методи моделювання педагогічних явищ, методи кількісного та якісного аналізу результатів дослідження.

Тема 2. Розвиток, соціалізація і виховання особистості.

Поняття про особистість, індивідуальність, індивід. Змістова характеристика понять: розвиток, соціалізація, виховання і формування. Сфери розвитку особистості. Психічний, фізичний, соціальний і духовний розвиток. Основні об'єктивні і суб'єктивні фактори формування особистості, їх особливості і взаємозв'язок. Виховання – визначальний чинник формування особистості.

Роль діяльності і спілкування у розвитку особистості. Взаємообумовленість процесів виховання і розвитку, активна позиція особистості та її роль у процесі розвитку і виховання. Дитина як об'єкт і суб'єкт виховання. Вікові періоди розвитку особистості. Теорії розвитку особистості.

Тема 3. Особливості педагогічної професії та формування особистості вчителя.

Суспільна зумовленість виникнення і становлення педагогічної професії. Особливості педагогічної діяльності. Вимоги до особистості педагога. Система педагогічної діяльності: викладання, виховання, класне керівництво, професійне самовдосконалення, організаторська, методична, позаурочна, науково-дослідна.

Сутність педагогічної майстерності. Поняття про педагогічну компетентність, педагогічну культуру. Педагогічне спілкування. Педагогічна етика та педагогічний такт.

РОЗДІЛ 2. ДИДАКТИКА – ТЕОРІЯ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ

Тема 4. Сутність, функції і завдання дидактики

Предмет дидактики – зміст освіти, форми й методи його засвоєння, закономірності й принципи організації процесу навчання тощо. Залежність предмета дидактики від мети освіти й навчання на різних етапах розвитку суспільства. Об'єкт дидактики – навчання як особливий вид діяльності, яка спрямована на передавання наступним поколінням соціального досвіду.

Основні функції дидактики: теоретична (діагностична, прогностична), практична (нормативна, інструментальна). Завдання, які постають перед дидактикою на сучасному етапі розвитку освіти. Основні категорії дидактики: навчання, освіта, самоосвіта, викладання, учіння, навчальна діяльність, дидактичні закономірності, принципи, процес навчання і його компоненти, знання, уміння, пізнавальні інтереси і потреби, об'єкт і суб'єкт пізнання.

Тема 5. Зміст освіти, особливості змісту початкової освіти.

Державний стандарт початкової освіти, Концепція НУШ Зміст освіти: ключові та предметні компетентності. Основні принципи реформування змісту освіти та суть їх реалізації. Державний стандарт початкової освіти: загальна характеристика. Сучасна структура й функції змісту освіти. Нормативні документи, що відображають зміст освіти.

Характеристика навчальних планів, програм і підручників для початкових шкіл. Базовий навчальний план як концентроване вираження загальної концепції освіти,

основоположна складова Державного стандарту загальної середньої освіти. Реалізація змісту освіти у підручниках і навчальних посібниках.

РОЗДІЛ 3. ПРОЦЕС НАВЧАННЯ, ЙОГО СТРУКТУРА ТА ВИДИ

Тема 6. Процес навчання як система

Видові поняття процесу навчання: навчання, процес навчання, навчальний процес. Типи навчання та їх особливості у початковій школі: інформаційно-повідомлюючий, пояснювально-ілюстративний, проблемно-пошуковий, комп'ютерний. Процес навчання у початковій школі як система. Характеристика готовності дітей до шкільного навчання.

Тема 7. Сутність, функції і структура процесу навчання у початковій школі

Сутність і функції процесу навчання. Структура процесу навчання: компонентний склад та основні ланки процесу засвоєння знань. Підходи до організації навчання. Двосторонній характер процесу навчання. Викладання, учіння й пізнання. Дві форми пізнання: чуттєве і логічне, їх взаємодія в учінні. Різні форми організації засвоєння нових знань дітьми у початкових класах. Організація диференційованого навчання у початковій школі. Взаємозв'язок навчання і розвитку учнів у початковій школі. Дидактична одиниця процесу навчання.

Тема 8. Закономірності, принципи і правила навчання у початковій школі

Поняття закону, принципу і правила навчання. Філософське тлумачення понять «закономірність» та «закон». Співвідношення закономірностей і законів у дидактиці (педагогіці). Основні закономірності в дидактиці. Взаємозв'язок між законами, принципами та вимогами у дидактиці. Принципи навчання (дидактичні принципи) і принципи дидактики (наукові принципи). Реалізація дидактичних принципів у змісті початкової освіти (за О. Савченко). Правила навчання як лаконічні вимоги-рекомендації до викладацької діяльності вчителя.

РОЗДІЛ 4. РЕАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Тема 9. Методи і засоби навчання

Визначення поняття «метод навчання». Метод навчання як багатомірне явище. Зв'язок методу навчання з іншими дидактичними категоріями. Основні функції методів навчання. Структура методу навчання. Прийом навчання. Характеристика груп методів навчання: за джерелами знань; за рівнями самостійності учнів; за логікою руху змісту. Методи усного викладу навчального матеріалу у початковій школі. Особливості використання наочності у початковій школі. Практичні методи навчання у початкових класах. Дидактичні ігри у навчальному процесі початкової школи.

Інтерактивні методи у початковій школі. Самостійна робота учнів як метод навчання. Формування в молодших школярів досвіду пошукової діяльності. Критерії вибору і поєднання методів навчання.

Тема 10. Особливості форм організації освітнього процесу у початковій школі

Сутність класно-урочної системи навчання. Педагогічні вимоги до уроку; підготовка вчителя до уроку; типи уроків та їх структура; схема аналізу уроку; шляхи підвищення ефективності уроку. Нетрадиційні форми навчання. Позаурочні форми навчання.

Тема 11. Сучасні технології навчання у початковій школі

Навчальні технології. Особистісно-орієнтована технологія навчання. Технологія групової навчальної діяльності школярів. Технологія розвивального навчання. Технологія формування творчої особистості. Технологія навчання як дослідження. Поняття про технології інтерактивного навчання. Роль і місце методів інтерактивного навчання у початкових класах.

РОЗДІЛ 5. ДІАГНОСТИКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Тема 12. Компетентність як показник якості освіти Нової української школи

Уміння вчитися як ключова компетентність. Сутність і структура уміння вчитися. Вікова та індивідуальна характеристика молодших школярів як суб'єктів учіння. Розвиток в учнів процесів сприймання. Мотивація учіння молодших школярів. Формування структурних компонентів уміння вчитися.

Тема 13. Контрольно-оцінювальна діяльність учителя початкових класів

Ретроспективний аналіз проблеми контролю й оцінювання успішності учнів. Концептуальне й нормативне забезпечення контрольно-оцінювальної діяльності вчителів в умовах державного суверенітету України. Основні поняття контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи. Нові форми контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів: тестові завдання та освітні портфоліо. Формувальне оцінювання як інтерактивне оцінювання прогресу учнів у Новій українській школі. Дидактичні вимоги до організації контрольно-оцінювальної діяльності вчителя.

Тема 14. Ефективність і критерії ефективності процесу навчання у початковій школі

Сутність поняття «ефективність навчання». Сутність поняття «інтенсифікація». Реалізація принципу оптимізації навчання. Педагогічні умови оптимізації. Психологічні основи оптимізації. Способи забезпечення ефективності навчання..

Тема 15. Аналіз уроку як системи.

Сутність аналізу уроку як доцільно продуманої системи. Різні підходи в дидактиці до проблеми аналізу уроку. Основні вимоги до аналізу уроку. Поетапний аналіз уроку. Мета уроку як об'єкт аналізу. Наявність цільових завдань. Оцінювання якості знань. Сутність цілісного підходу до аналізу методів навчання. Алгоритм оцінки методів навчання. Схема дидактичного аналізу. Сутність матричного підходу до аналізу уроку як системи. Загальний алгоритм аналізу уроку як системи.

РОЗДІЛ 6. ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 16. Школознавство як галузь педагогічної науки.

Мета дисципліни, зміст, основні завдання та принципи. Складові компоненти цілісної системи управління освітнім середовищем.

Тема 17. Законодавчий базис освітнього середовища. Стандарти управління.

Закон України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», Закон України «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу», Державний стандарт початкової загальної освіти, Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, Конвенція про права дитини. Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Концепція профільного навчання у старшій школі. Галузева Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти. Проект Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки.

Тема 18. Сучасна парадигма освіти: концептуальні положення «Нової української школи».

Новий зміст сучасної освіти. Формування ключових компетентностей «впродовж життя». Дитиноцентризм. Наскрізний процес виховання.

Тема 19. Педагогіка партнерства в сучасному освітньому просторі.

Принципи гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Подолання інертності у сфері співробітництва «педагог – дитина – батьки». Педагогіка «конкретної дії».

Тема 20. Системний підхід в питаннях теорії і практики шкільного управління: Децентралізація та автономія.

Характеристика основних типів навчальних закладів системи освіти. Основні засади та принципи управління загальноосвітніми навчальними закладами. Особливості управління закладом освіти з інклюзивним освітнім середовищем.

Тема 21. Основні вимоги до планування роботи навчального закладу.

Планування роботи закладу освіти, його різновиди. Організація підвищення якості виховного процесу. Соціально-економічна діяльність закладу освіти.

Тема 22. Аспекти управління навчально-виховним процесом у загальноосвітньому закладі.

Основні складові елементи управління навчально-виховною роботою в закладі освіти. Педагогічна рада та підвищення її ролі в удосконаленні освітнього процесу. Компоненти управлінської культури. Співвідношення понять «управління», «керівництво», «менеджмент».

Тема 23. Методична робота в школі.

Сутність і завдання методичної роботи. Методична робота в школі. Роль методичної роботи у підвищенні рівня професійної підготовки вчителя. Види, зміст і форми методичної роботи в школі.

Тема 24. Система внутрішньоскільного контролю в загальноосвітніх закладах освіти.

Поняття про систему скільного контролю. Вимоги до системи педагогічного контролю, умови його ефективності. Види, форми й методи внутрішньоскільного контролю. Демократизація та координація внутрішньоскільного контролю.

Тема 25. Прогнозування, планування і облік роботи працівників освіти в умовах освітнього середовища.

Функціональні обов'язки посадових осіб. Шкільне діловодство як засіб раціонального управління освітнім процесом. Організація обліку і звітності.

Тема 26. Атестація педагогічних працівників.

Нормативно-правова база для організації та проведення в закладах освітньої роботи з атестації педагогічних працівників. Принципи та умови проведення атестації. Підвищення кваліфікації вчителів у закладах освіти.

Тема 27. Школи передового педагогічного досвіду. Самоосвіта вчителів.

Сутність передового педагогічного досвіду, критерії його виділення. Вивчення, узагальнення і впровадження передового педагогічного досвіду у шкільну практику.

Тема 28. Інновація освіти. Інноваційний потенціал педагога.

Впровадження досягнень педагогічної науки. Критерії педагогічної інновації. Поняття про інновації в освіті, їх види, критерії та класифікація. Впровадження педагогічних інновацій у педагогічну практику. Мобільність освіти в умовах дистанційного навчання: пріоритетність комп'ютеризації – реалії, досвід, перспектива. Модель учителя як наставника, коучера, фасилітатора освітнього процесу

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	с/п	лаб.	сам.роб. інд.завд.
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Загальні основи педагогіки					
Тема 1. Педагогіка в системі наук про людину	14	6	2		6
Тема 2. Розвиток, соціалізація і виховання особистості.	13	2	4		7
Тема 3. Особливості педагогічної професії та формування особистості вчителя.	13	2	4		7
Разом за розділом 1.	40	10	10		20
Розділ 2. Дидактика – теорія освіти і навчання					
Тема 4. Сутність, функції і завдання дидактики	14	2	4		8
Тема 5. Зміст освіти, особливості змісту початкової освіти.	14	2	4		8
Разом за розділом 2.	28	4	8		16
Розділ 3. Процес навчання, його структура та види					
Тема 6. Процес навчання як система	8	2	2		4
Тема 7. Сутність, функції і структура процесу навчання у початковій школі	9	2	2		5
Тема 8. Закономірності, принципи і правила навчання у початковій школі	9	2	2		5
Разом за розділом 3.	26	6	6		14
Розділ 4. Реалізація освітнього процесу у початковій школі					
Тема 9. Методи і засоби навчання	16	4	4		8
Тема 10. Особливості форм організації освітнього процесу у початковій школі	12	2	4		6
Тема 11. Сучасні технології навчання у початковій школі	8	2	2		4
Разом за розділом 4.	36	8	10		18
Розділ 5. Діагностика ефективності процесу навчання					
Тема 12. Компетентність як показник якості освіти Нової української школи	4	2			2
Тема 13. Контрольно-оцінювальна діяльність учителя початкових класів	12	2	4		6
Тема 14. Ефективність і критерії ефективності процесу навчання у початковій школі	4	2			2
Тема 15. Аналіз уроку як системи.	12	2	4		6

Разом за розділом 5.	32	8	8		16
Розділ 6. Основи управління закладом загальної середньої освіти					
Тема 16. Школотознавство як галузь педагогічної науки.	4	2			2
Тема 17. Законодавчий базис освітнього середовища. Стандарти управління	8	2	2		4
Тема 18. Сучасна парадигма освіти: концептуальні положення «Нової української школи».	4		2		2
Тема 19. Педагогіка партнерства в сучасному освітньому просторі.	6	2	2		2
Тема 20. Системний підхід в питаннях теорії і практики шкільного управління: Децентралізація та автономія.	6	2	-		4
Тема 21. Основні вимоги до планування роботи навчального закладу.	4	2			2
Тема 22. Аспекти управління навчально-виховним процесом у загальноосвітньому закладі.	4	2			2
Тема 23. Методична робота в школі.	8	2	2		4
Тема 24. Система внутрішньшкільного контролю в загальноосвітніх закладах освіти.	8	2	2		4
Тема 25. Прогнозування, планування і облік роботи працівників освіти в умовах освітнього середовища.	4	2			2
Тема 26. Атестація педагогічних працівників	8	2	2		4
Тема 27. Школи передового педагогічного досвіду. Самоосвіта вчителів.	6		2		4
Тема 28. Інновація освіти. Інноваційний потенціал педагога.	8	4			4
Разом за розділом 6.	78	24	14		40
<i>Усього годин</i>	270	60	56	-	154

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Педагогіка в системі наук про людину	6
2	Тема 2. Розвиток, соціалізація і виховання особистості.	2
3	Тема 3. Особливості педагогічної професії та формування особистості вчителя.	2
4	Тема 4. Сутність, функції і завдання дидактики	2
5	Тема 5. Зміст освіти, особливості змісту початкової освіти.	2
6	Тема 6. Процес навчання як система	2

7	Тема 7. Сутність, функції і структура процесу навчання у початковій школі	2
8	Тема 8. Закономірності, принципи і правила навчання у початковій школі	2
9	Тема 9. Методи і засоби навчання	4
10	Тема 10. Особливості форм організації освітнього процесу у початковій школі	2
11	Тема 11. Сучасні технології навчання у початковій школі	2
12	Тема 12. Компетентність як показник якості освіти Нової української школи	2
13	Тема 13. Контрольно-оцінювальна діяльність учителя початкових класів	2
14	Тема 14. Ефективність і критерії ефективності процесу навчання у початковій школі	2
15	Тема 15. Аналіз уроку як системи.	2
16	Тема 16. Школознавство як галузь педагогічної науки.	2
17	Тема 17. Законодавчий базис освітнього середовища. Стандарти управління	2
18	Тема 19. Педагогіка партнерства в сучасному освітньому просторі.	2
19	Тема 20. Системний підхід в питаннях теорії і практики шкільного управління: Децентралізація та автономія.	2
20	Тема 21. Основні вимоги до планування роботи навчального закладу.	2
21	Тема 22. Аспекти управління навчально-виховним процесом у загальноосвітньому закладі.	2
22	Тема 23. Методична робота в школі.	2
23	Тема 24. Система внутрішньошкільного контролю в загальноосвітніх закладах освіти.	2
24	Тема 25. Прогнозування, планування і облік роботи працівників освіти в умовах освітнього середовища.	2
25	Тема 26. Атестація педагогічних працівників	2
26	Тема 28. Інновація освіти. Інноваційний потенціал педагога.	4
Разом		60

6. Теми семінарських та практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Педагогіка в системі наук про людину	2
2	Тема 2. Розвиток, соціалізація і виховання особистості.	4
3	Тема 3. Особливості педагогічної професії та формування особистості вчителя.	4
4	Тема 4. Сутність, функції і завдання дидактики	4
5	Тема 5. Зміст освіти, особливості змісту початкової освіти.	4
6	Тема 6. Процес навчання як система	2
7	Тема 7. Сутність, функції і структура процесу навчання у початковій школі	2
8	Тема 8. Закономірності, принципи і правила навчання у початковій школі	2
9	Тема 9. Методи і засоби навчання	4

10	Тема 10. Особливості форм організації освітнього процесу у початковій школі	4
11	Тема 11. Сучасні технології навчання у початковій школі	2
12	Тема 13. Контрольно-оцінювальна діяльність учителя початкових класів	4
13	Тема 15. Аналіз уроку як системи	4
14	Тема 17. Законодавчий базис освітнього середовища. Стандарти управління	2
15	Тема 18. Сучасна парадигма освіти: концептуальні положення «Нової української школи».	2
16	Тема 20. Системний підхід в питаннях теорії і практики шкільного управління: Децентралізація та автономія.	2
17	Тема 23. Методична робота в школі.	2
18	Тема 24. Система внутрішньошкільного контролю в загальноосвітніх закладах освіти.	2
19	Тема 26. Атестація педагогічних працівників	2
20	Тема 27. Школи передового педагогічного досвіду. Самоосвіта вчителів.	2
Разом		56

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Педагогіка в системі наук про людину	6
2	Тема 2. Розвиток, соціалізація і виховання особистості.	7
3	Тема 3. Особливості педагогічної професії та формування особистості вчителя.	7
4	Тема 4. Сутність, функції і завдання дидактики	8
5	Тема 5. Зміст освіти, особливості змісту початкової освіти.	8
6	Тема 6. Процес навчання як система	4
7	Тема 7. Сутність, функції і структура процесу навчання у початковій школі	5
8	Тема 8. Закономірності, принципи і правила навчання у початковій школі	5
9	Тема 9. Методи і засоби навчання	8
10	Тема 10. Особливості форм організації освітнього процесу у початковій школі	6
11	Тема 11. Сучасні технології навчання у початковій школі	4
12	Тема 12. Компетентність як показник якості освіти Нової української школи	2
13	Тема 13. Контрольно-оцінювальна діяльність учителя початкових класів	6
14	Тема 14. Ефективність і критерії ефективності процесу навчання у початковій школі	2
15	Тема 15. Аналіз уроку як системи.	6
16	Тема 16. Школознавство як галузь педагогічної науки.	2
17	Тема 17. Законодавчий базис освітнього середовища. Стандарти управління	4
18	Тема 18. Сучасна парадигма освіти: концептуальні положення «Нової української школи».	2

19	Тема 19. Педагогіка партнерства в сучасному освітньому просторі.	2
20	Тема 20. Системний підхід в питаннях теорії і практики шкільного управління: Децентралізація та автономія.	4
21	Тема 21. Основні вимоги до планування роботи навчального закладу.	2
22	Тема 22. Аспекти управління навчально-виховним процесом у загальноосвітньому закладі.	2
23	Тема 23. Методична робота в школі.	4
24	Тема 24. Система внутрішньошкільного контролю в загальноосвітніх закладах освіти.	4
25	Тема 25. Прогнозування, планування і облік роботи працівників освіти в умовах освітнього середовища.	2
26	Тема 26. Атестація педагогічних працівників	4
27	Тема 27. Школи передового педагогічного досвіду. Самоосвіта вчителів.	4
28	Тема 28. Інновація освіти. Інноваційний потенціал педагога.	4
Разом		154

Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Педагогіка» - це вид науково-дослідної роботи фахового молодшого бакалавра, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Індивідуальне завдання виконується у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Педагогіка».

Студент може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 20 балів.

Критерії оцінювання індивідуального науково-дослідного завдання (має – 20 балів):

Оцінка «відмінно» (16 – 20 балів):

- виклад матеріалу логічний та послідовний;
- самостійне, творче, ініціативне застосування знань;
- поєднання повноти та лаконічності у виконанні завдання;
- відмінна якість оформлення.

Оцінка «добре» (11 – 15 балів):

- виклад матеріалу логічний, послідовний, лаконічний;
- самостійне, репродуктивне застосування знань за вказівками викладача;
- старанність і вправність застосування набутих знань;
- добра якість оформлення.

Оцінка «задовільно» (6 – 10 балів):

- механічність, фрагментарність викладу матеріалу;
- порушення логіки та послідовності подання інформації;
- недостатня самостійність мислення;

- задовільна якість оформлення.
- Оцінка «незадовільно» (0 – 5):
- відсутність виконання всіх завдань;
  - неповне висвітлення матеріалу;
  - фрагментарність подання інформації;
  - незадовільна якість оформлення.

8. Види контролю і система накопичення балів

Поточний контроль знань				Самостійна робота інд. завд.	Залік, Іспит	Сума
Модульна атестація № 1 (30 балів)		Модульна атестація № 2 (30 балів)				
Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3	Розділ 4			
15	15	15	15	20	20	100

Максимальна кількість балів за результатами поточного контролю складає 60 балів, з яких:

- 30 – за теоретичні та практичні знання з першого модуля (доповіді на практичних заняттях, проходження поточного електронного тестування виконання і презентація науково-дослідного завдання);
  - 30 – за теоретичні та практичні знання з другого модуля (доповіді на практичних заняттях, проходження поточного електронного тестування виконання і презентація науково-дослідного завдання);
- Допуск до підсумкового контролю складає 50 балів.

Максимальна кількість балів за результатами підсумкового контролю складає 20 балів, з яких:

20 балів – за теоретичні знання (з яких 10 – підсумкове тестування та 10 – усна відповідь на поставлені питання).

Критерії оцінювання роботи на практичних та семінарських заняттях:

5 балів:

- свідоме, правильне, глибоке й повне засвоєння і розуміння програмного матеріалу;
- виклад матеріалу впевнений, логічний, лаконічний, аргументований;
- уміння аналізувати відповідні положення, поняття, твердження;
- самостійне, творче застосування знань.

4 бали:

- свідоме з незначними помилками та прогалинами засвоєння програмного матеріалу, які студент спроможний виправити після зауважень або за допомогою викладача;
- самостійне репродуктивне застосування знань;
- деякі порушення логіки та послідовності відповіді.

2 - 3 бали:

- механічне, фрагментарне засвоєння матеріалу із великими прогалинами;
- порушення логіки та послідовності відповіді, недостатня самостійність мислення;
- репродуктивне застосування знань за вказівками викладача.

0 – 1 бал:

- відсутність знань, умінь та навичок;
- несвідоме, механічне, фрагментарне засвоєння матеріалу з великими прогалинами;
- відсутність самостійності, неспроможність виправити помилки при зауваженні чи додаткових запитаннях.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

90 – 100 (відмінно), А – виставляється за свідоме, правильне, глибоке засвоєння теоретичного матеріалу. Студент знає основні державні документи з питань освіти і навчання в Україні та відомчі документи з початкової освіти. Володіє глибокими теоретичними знаннями з курсу педагогіки; вміє їх інтегрувати зі знаннями з часткових методик та інших дисциплін; використовує педагогічну термінологію. Називає основні положення педагогів-класиків та сучасні психолого-педагогічні дослідження Нової української школи. Студент активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Відповідь обґрунтована, логічна, переконлива, доказова.

Оцінка „4” - виставляється за свідоме і повне засвоєння знань, але з деякими, неточностями. Студент на достатньому рівні знає основні державні документи з питань освіти і виховання в Україні та відомчі документи з дошкільної освіти. Володіє достатнім рівнем теоретичних знань з курсу дошкільної педагогіки, частково користується педагогічною термінологією. Знає методичну літературу з дошкільної освіти. Допускає незначні помилки в доборі різних форм, методів, прийомів організації освітньої роботи з дошкільниками. Відповідь достатньо обґрунтована, але допущено незначне порушення послідовності і переконливості доказу думки.

Оцінка „3” – виставляється за недостатній рівень знань теоретичного матеріалу. Студент володіє теоретичними знаннями з курсу дошкільної педагогіки на середньому рівні, але демонструє формальні знання, користується понятійним апаратом в окремих випадках, не володіє основною педагогічною термінологією, не вміє самостійно мислити, пояснює матеріал на побутовому рівні. Виникають труднощі при доборі різних форм, методів та прийомів організації освітньої роботи з дошкільниками. Відповідь недостатньо осмислена, викладається на репродуктивному рівні.

Оцінка „2” – виставляється за фрагментарне відтворення незначної частини навчального матеріалу, не орієнтується в педагогічних поняттях. Не вміє користуватися Програмами виховання, навчання та розвитку дітей дошкільного віку. Відповідь характеризується необґрунтованістю суджень, порушенням логічності, неточністю викладання думки.

9. Рекомендована література

Базова:

1. Волкова Н. Педагогіка / Н. Волкова. К.: Академія, 2003. – 576 с.
2. Державний стандарт початкової загальної освіти (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 р. № 462. Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/17911/
3. Державний стандарт початкової освіти (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87). Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/59891/
4. Закон України «Про освіту» // zakon.rada.gov.ua/go/2145-19. – 2017.
5. Карпенчук С. Теорія і методика виховання / С. Карпенчук. – К.: Вища школа, 1997. – 304 с.
6. Кoberник Г. Індивідуалізація й диференціація навчання в початкових класах: теорія та методика / Г. Кoberник – К. : Науковий світ, 2002. – 231 с.
7. Кодлюк Я. Дидактика початкової школи: практичний курс : навчально-методичний посібник / Я. Кодлюк. – Тернопіль: Астон. – 2013. – 160 с.
8. Концепція Нової української школи (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»; <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konzepczija.html>)
9. Корнієнко С. Орієнтовний план виховної роботи вчителя початкових класів / С. Корнієнко. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. – 64 с.
10. Кузь В. Основи національного виховання / В. Кузь, Ю. Руденко, З. Сергійчук. – Умань, 1993. – 186 с.
11. Мазоха А. Педагогіка / А. Мазоха, Л. Опанасенко. – К., 2001. – 262 с.
12. Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу (Додаток до наказу МОН України від 20. 08. 2018 № 924).
13. Навчальні програми для 1–4 класів загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою / <http://old.mon.gov.ua>.
14. Педагогіка: інформативний виклад / Рацул А.Б., Довга Т.Я. – К: Видавничий Дім «Слово», 2016. – 344 с.
15. Планування виховної роботи. Початкова школа / С. Савченко, В. Орлова, Н. Гладка та ін. ; [упоряд.: М. Пристінська, І. Стратілат]. – К. : ВД «Перше вересня», 2015. – 79 с.
16. Савченко О. Дидактика початкової школи / О. Савченко. – К., 1999. – 422 с.
17. Савченко О. Підготовка студентів до роботи з учнями 6-річного віку / О. Савченко, В. Олійник, С. Коробко, Н. Бібік. – К., 1990.
18. Савченко О. Сучасний урок у початкових класах / О. Савченко. – К.: «Магістр-S», 1997. – С. 172–253.
19. Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти I ступеня (Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 407). Режим доступу: <https://www.pedrada.com.ua/article/2299-tipova-osvitnya-programa-dlya-2-4-h-klasv>
20. Типова освітня програма розроблена під керівництвом О. Я. Савченко (1–2 кл.) Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1saZHD-TECJSQRS0HcHu2D1tUnE0vS_2l/view
21. Фіцула М. Педагогіка / М. Фіцула. – К.: Академія, 2002. – 528 с.
22. Шість цеглинок в освітньому просторі школи. Методичний посібник / Упорядник О. Рома – The LEGO Foundation, 2018. – 32 с..

Додаткова:

1. Гончаренко С. Український педагогічний словник / С. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.

2. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології : підручник / І. Дичківська. – 2-ге вид., доповн. – Київ : Академвидав, 2012. – 352 с.
3. Інноваційні педагогічні технології : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / І. Дичківська. – 3-тє вид., випр. – К. : Академвидав, 2015. – 303 с.
4. Кодлюк Я. Підручник для початкової школи: теорія і практика / Я. Кодлюк // Тернопіль : Підручники і посібники, 2004. – 288 с.
5. Малафіїк І. Дидактика новітньої школи: навч. пос. / К.: ВД «Слово», 2015. – 632 с.
6. Мешко Г. Вступ до педагогічної професії: навчальний посібник / Г. Мешко. – Київ : Академвидав, 2012. – 200 с.
7. Сухомлинський В. Батьківська педагогіка / В. Сухомлинський // К. : Рад. школа, 1978.
8. Сухомлинський В. Серце віддаю дітям / В. Сухомлинський // Вибрані твори : У 5-ти т. – К.: Радянська школа, 1977. – Т. 3. – С. 7–279.
9. Фіцула М. Вступ до педагогічної професії: навч. посіб. для студентів вищих педагогічних закладів освіти / М. Фіцула. – 2-е вид. – Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2005. – 136 с.
10. Чепіль М. Педагогічні технології: навч. посіб. / М. Чепіль, Н. Дудник. – К. Академвидав, 2012. – 224 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://nus.org.ua>
2. <https://mon.gov.ua>
3. www.education.gov.ua
4. <http://old.mon.gov.ua>
5. <https://pedpresa.ua>